

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 3 lipca 2015 r.

PS-KNPS.431.2.21.2015.EK

**Pani
Jolanta Dutkiewicz
Dyrektor
Zespołu Placówek Opiekuńczo
Wychowawczych
„Dziecięcy Dom”
Placówka Opiekuńczo -
Wychowawcza
typu socjalizacyjnego Nr II
ul. Parkowa 2/2
50-031 Wrocław**

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

W dniu 5 maja 2015 roku do Wojewody Dolnośląskiego wpłynęła skarga od Państwa M. i W. P. w sprawie nieprawidłowości w funkcjonowaniu Zespołu Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” – w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu socjalizacyjnego Nr II, przy ul. Parkowej 2/2 we Wrocławiu.

Informacje odnośnie rzekomych nieprawidłowości dotyczyły:

- ograniczenia do dwóch razy w miesiącu odwiedzin wnuczki Karoliny;
- zakazu odwiedzin w soboty i niedziele, a od 1 maja 2015 r. również w święta;
- braku informacji o osobach sprawujących opiekę nad Karoliną.

W związku z powyższym, w dniu 5 czerwca 2015 roku została przeprowadzona w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” – w Placówce Opiekuńczo - Wychowawczej typu socjalizacyjnego Nr II kontrola w trybie uproszczonym, na podstawie Zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego Nr 183 z dnia 18.05.2015 r. oraz upoważnienia Nr PS-KNPS.0030-176/15 wydanego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu z dnia 2.06.2015 r.

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów w składzie: Edyta Kubicka – starszy inspektor wojewódzki – przewodnicząca zespołu, Grażyna Zielińska – starszy inspektor wojewódzki – kontroler. Kontrolę wpisano do Książki Kontroli pod numerem 4/2015. Osobą upoważnioną, na podstawie pełnomocnictwa z dnia 3.06.2015 r., do udzielania wyjaśnień osobom kontrolującym była Pani Joanna Murawska, zastępująca w czasie nieobecności Dyrektora Zespołu – Panią Jolantę Dutkiewicz. W celu zgromadzenia informacji dających obraz funkcjonowania jednostki we wskazanym obszarze, przeprowadzono rozmowy z Pedagogiem Placówki – Joanną Murawską, Specjalistą Pracy z Rodziną - Małgorzatą Klimczak, Koordynatorem Placówki Nr II – Anną Kowalską, jedną z matek odwiedzających dziecko (K.K.). Przeanalizowano również dokumentację w badanej sprawie.

(Dowód: akta kontroli str. 5,6)

Celem postępowania kontrolnego była ocena funkcjonowania placówki w zakresie wypełniania zapisu art. 93 ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2015 r., poz. 332 j. t.), w którym jest mowa, że placówka opiekuńczo-wychowawcza umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej.

Przeprowadzone działania kontrolne oraz zgromadzona dokumentacja pozwoliły na stwierdzenie następującego stanu faktycznego:

Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieście, III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt III Nsm 1181/13 z 6.12.2013 r. i na podstawie skierowania MOPS/DIPZ/221/13 z 18.12.2013 r., małoletnia K. Ż. została umieszczona od dnia 16.12.2013 r. w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych „Dziecięcy Dom” w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej typu interwencyjnego Nr V przy ulicy Parkowej 2/5. Od dnia 28.01.2014 r. faktycznie przebywała już w Placówce Opiekuńczo Wychowawczej typu socjalizacyjnego Nr II, natomiast skierowanie do niej z dniem 8.04.2015 r., oznaczone znakiem MOPS/DIPZ/DD/94/15 pochodzi z dnia 14.05.2015 r. Przeniesienie dziecka z Placówki Nr V i umieszczenie go w Placówce Nr II (czyli z placówki interwencyjnej do placówki socjalizacyjnej) od dnia 28.01.2014 r. zostało przeprowadzone bez właściwego orzeczenia sądu i skierowania.

(Dowód: akta kontroli str. 15, 17)

Sąd Rejonowy dla Wrocławia Śródmieście, III Wydział Rodzinny i Nieletnich, pismem z dnia 23.12. 2013 r. nie wyraził zgody dla dziadków małoletniej na widywanie się

z dzieckiem na terenie Placówki. W dniu 31.12.2013 r. Sąd wydał dziadkom jednorazową zgodę na wizytę u dziewczynki w Placówce, w dniu 31.12.2013 r. Następnie ten sam Sąd, pismem z dnia 14.01.2014 r. wydał zgodę Państwu P. na widzenie z wnuczką w miejscu jej pobytu, dwa razy w tygodniu, po uzgodnieniu dokładnego terminu z Dyrektorem Placówki. Były to wtorki i czwartki.

Kolejnym pismem z Sądu z dnia 28.01.2014 r., dziadkowie począwszy od dnia 29.01.2014 r., otrzymali zgodę na codzienne odwiedziny dziecka w godzinach ustalonych przez Dyrektora Placówki. Z adnotacji dokonanych na tymże piśmie wynika, że odwiedziny dla rodziców biologicznych dziecka, Dyrektor wyznaczył od poniedziałku do piątku w godzinach przedpołudniowych, a dla dziadków – w tych samych dniach, jednakże w godzinach popołudniowych, w wymiarze 1 godziny. (Dowód: akta kontroli str. 15, 16)

Zgodnie z oświadczeniem pedagoga, nie ma zakazu odwiedzin w święta, soboty i niedziele. Istnieje wewnętrzna niepisana zasada, według której osoby, mające możliwość widzenia dziecka w ciągu tygodnia, nie odwiedzają go w soboty i niedziele, ponieważ w tym czasie mogą robić to wszyscy ci, którzy z powodu obowiązków wynikających z zatrudnienia, mają utrudniony kontakt z dziećmi w tygodniu. Jest to podyktowane również koniecznością zorganizowania odpowiednich warunków dla osób odwiedzających. W dni wolne jest ich więcej niż w dni pracy, a są tylko dwa pomieszczenia, w których mogą odbywać się odwiedziny. W czasie ładnej pogody można korzystać z ogrodu. Od zasady tej istnieją odstępstwa. Rodzina zainteresowana odwiedzinami w soboty i niedziele może zwrócić się do Dyrektora Zespołu z odpowiednim wnioskiem w tej sprawie. Według kontrolujących nie ma widocznej i dostępnej dla wszystkich informacji odnośnie możliwości uzyskania zgody na dodatkowe wizyty w weekendy - poza ustną - przekazaną lub nie, przez któregoś pracownika Zespołu. Również Regulamin Odwiedzin w Rozdziale I, pkt 5 wskazuje wprost, że wizyty odbywają się w dni powszednie, w soboty i niedziele. (Dowód: akta kontroli str.7-12, 16,18)

Zarządzeniem Dyrektora Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom” Nr 1/2015 z dnia 2.01.2015 r., wprowadzony został aneks do Regulaminu Odwiedzin, w którym wizyty członków rodziny – dziadków i rodzeństwa ustalono na drugi i czwarty poniedziałek miesiąca, między godziną 15.30 a 17.30 chyba, że Sąd postanowi inaczej. Od tego dnia, tj. od 2.01.2015 r. do 9.04.2015 r. (pomimo obowiązywania ww. zarządzenia) dziadkowie nadal mogli odwiedzać dziecko w dni powszednie, z czego skrupulatnie korzystali. Pismem z dnia 9.04.2015 r. Dyrektor Zespołu poinformował Państwa M. i W. P.,

że odwiedziny u wnuczki mogą się odbywać w każdy drugi i czwarty poniedziałek miesiąca, w godzinach między 15.30-17.30. W piśmie powołano się na Zarządzenie Dyrektora Placówki z dnia 1.04.2015 r. Podczas kontroli nie okazano przytaczanego zarządzenia. Nie było więc podstaw, aby ograniczać kontakty wnuczki z dziadkami tym bardziej, że ich odwiedziny przez półtorej roku odbywały się systematycznie i bezproblemowo, zgodnie z pismem z Sądu z dnia 28.01.2014 r. Stanowili właściwie jedyną rodzinę dziecka, która tak sumiennie wypełniała przyjęty na siebie obowiązek. Kontakty rodziców biologicznych były sporadyczne.

(Dowód: akta kontroli str. 11-12, 17)

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieście, III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt III Nsm 792/13 z dnia 27.05.2014 r. rodzice małoletniej K. Ż. zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej. Również w ww. postanowieniu oddalono wniosek dziadków o ustanowieniu ich rodziną zastępczą dla wnuczki. Państwo M. i W. P. złożyli apelację od tego postanowienia. W toku zmułdnego i długotrwałego postępowania, w dniu 8.04.2015 r. S.O. XIII Wydział Cywilny Rodzinny, sygn. akt XIII Ca 399/14 oddalił apelację w ww. sprawie, natomiast Sąd nie ograniczył dziadkom możliwości dalszych codziennych wizyt. W dniu 10.04.2015 r. Placówka wystosowała pismo do Sądu Rejonowego o ustanowienie dla dziecka opiekuna prawnego, którym została Małgorzata Klimczak, zgodnie z postanowieniem z dnia 7.05.2015 r., sygn. akt IIIIR Nsm 387/15.

W myśl art. 100 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 j. t.), K. Ż. została zgłoszona do ośrodka adopcyjnego w dniu 12.05.2015 r., celem poszukiwania dla niej rodziny przysposabiającej. Z wyjaśnień Pani J. Murawskiej - pedagoga Zespołu wynika, że kontakty z dziadkami miały być stopniowo ograniczane, ze względu na spotkania z rodziną adopcyjną. Jest to jeden z trudniejszych momentów w życiu dziecka, gdy pojawiają się rodzice adopcyjni, a ograniczeniu ulegają kontakty z jego najbliższą rodziną biologiczną. Taka sytuacja była również trudna dla dziadków dziecka, którzy w tym przypadku są bardzo mocno emocjonalnie związani z wnuczką. Z wypowiedzi starszego specjalisty pracy z rodziną, Pani M. Klimczak wynika, że w ostatnim czasie nie przeprowadzono z dziadkami indywidualnych rozmów dotyczących ich sytuacji z powodu ograniczenia lub zakazu kontaktów z dzieckiem. Problemy te były poruszane wcześniej, sygnalizowano wtedy państwu M. i W. P., że istnieje możliwość, że wnuczka zostanie w przyszłości adoptowana. Wydaje się, że w tym przypadku wskazane było podjęcie z rodziną intensywnej pracy, która przygotowałaby dziadków na nową i dla

nich nieoczekiwaną sytuację oraz złagodziła ich ból związany z ograniczeniem, a w następnej kolejności z utratą kontaktów z wnuczką.

(Dowód: akta kontroli str. 16,17, 20)

W trakcie kontroli stwierdzono również, że:

- ▶ Rodzice biologiczni mogą na swoją prośbę obejrzeć pokój dziecka, jego łóżeczko, zabawki, jadalnię. Państwo P. nie zgłaszali nigdy takich potrzeb.
- ▶ Zabawki przekazywane dzieciom są ich własnością, natomiast część z nich po pewnym czasie trafia do puli zabawek wspólnych.
- ▶ Rodzice przekraczający czas odwiedzin, mogą zostać pouczeni, aby tego nie robili, natomiast nie wiąże się to z innymi restrykcjami wobec tych osób.
- ▶ Ograniczenie w ilości i jakości podawanych dzieciom przez odwiedzających w trakcie odwiedzin pokarmów, wynika z Regulaminu Odwiedzin i jest podyktowane troską o bezpieczeństwo i zdrowie dziecka (rodzice czasem nie pamiętają o dolegliwościach swoich dzieci, przynoszą niezdrowe poczęstunki lub w zbyt dużej ilości, czasem pokarmy są przeterminowane lub pochodzą z niewiadomego źródła).
- ▶ Osoby pracujące w Zespole Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom” nie są wyposażone w identyfikatory. Wynika to przede wszystkim z zasad bezpieczeństwa. Plakietki przeszkadzają też w czynnościach opiekuńczych i pielęgnacyjnych - podczas zabaw, kąpieli, karmienia dzieci czy podnoszenia ich na ręce. Osoby, które chcą wiedzieć kto opiekuje się ich dzieckiem i jak nazywa się wychowawca, mogą w każdej chwili podczas odwiedzin spytać o to dyrektora, pedagoga, psychologa, pracownika socjalnego lub samego wychowawcę. Takie informacje również są przekazywane odwiedzającym przez pedagoga podczas rozmowy przed pierwszymi odwiedzinami, co określa Regulamin Odwiedzin.

(Dowód: akta kontroli str. 13,19, 20)

Państwo M. i W. P. w swoim piśmie zwrócili również uwagę na niewłaściwe zachowanie starszego specjalisty pracy z rodziną, który jakoby zwracał się do nich niegrzecznie, podniesionym tonem i lekceważąco. Z wyjaśnień udzielonych przez tego pracownika wynika, że rzeczywiście była rozmowa o której mówili skarżący, natomiast miała ona inny przebieg niż przedstawiony w piśmie. Rozmowa odbyła się w trakcie odwiedzin wnuczki, nazajutrz po oddaleniu apelacji Państwa P. o ustanowieniu ich rodziną zastępczą, czyli 9.04.2015 r. Państwo P. byli zaskoczeni decyzją Sądu i sprawiali wrażenie zdezorientowanych w swojej sytuacji. Nie wykazywali zainteresowania rozmową i nie chcieli, bądź nie umieli odpowiedzieć na zadawane pytania. Świadkiem rozmowy była jedna z odwiedzających swoje dziecko matek, z którą kontrolujące skontaktowały się telefonicznie w dniach

9 i 10.06.2015 r. , celem wyjaśnienia powyższego. Nie zauważyła ona, aby w tym dniu, jak również w innych, zachowanie pracownika było ubliżające czy niegrzeczne. Potwierdziła natomiast, że cała rozmowa przebiegała w nerwowej atmosferze, bardziej ze strony Państwa P.

(Dowód: akta kontroli str. 36)

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości:

1. Bezzasadne ograniczenie rodzinie biologicznej kontaktów z dzieckiem pomimo, że Sąd ustalił inaczej.
2. Niewystarczająca współpraca z rodziną biologiczną dziecka.
3. Umieszczenie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej nastąpiło bez odpowiedniego orzeczenia sądu i skierowania.

W związku z powyższym wydaje się zalecenie pokontrolne:

1. Należy utrzymywać kontakty dziecka z osobami bliskimi, bezwzględnie przestrzegając postanowień wyroku sądu.

Podstawa prawna: art. 93 ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 j.t.).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza powinna współpracować z rodziną dziecka w zakresie wykonywanych zadań, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji związanej z prowadzoną procedurą adopcyjną.

Podstawa prawna: art. 96 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 j.t.).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Dziecko powinno być umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej na podstawie orzeczenia sądu i skierowania.

Podstawa prawna: art. 35 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332 j.t.).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), kierownik jednostki kontrolowanej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania ma prawo przedstawić do niego stanowisko, nie wstrzymuje to jednak realizacji ustaleń kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Marta Kopycińska
DYREKTOR WYDZIAŁU
Polityki Społecznej 6